

ТЕМИ ДЛЯ РОЗМОВ

TEMATY DO ROZMÓW

Теми для розмов про
нас і наші країни.
Польською та українською
мовами.

ЧАСТИНА
ПЕРША

– MAJA KRÄMER & KAROLINA LAUBE KRÄMER –

ТЕМИ ДЛЯ РОЗМОВ

TEMATY DO ROZMÓW

Текст: Мая Крамер, Кароліна Лаубе Крамер
Мериторична консультація: Управління освіти столичного міста Варшави
Переклад: Світлана Дахно
Педагогічна консультація: Ірина Іванюк, кандидат педагогічних наук
Графічний дизайн і верстка: Кароліна Лаубе Крамер
Ілюстрації: OUZO DESIGN

Видавці:
Фонд «Кохая Польшу», e-mail: fundacja@kochampolske.eu
Союз польських метрополій, e-mail: biuro@metropolie.pl

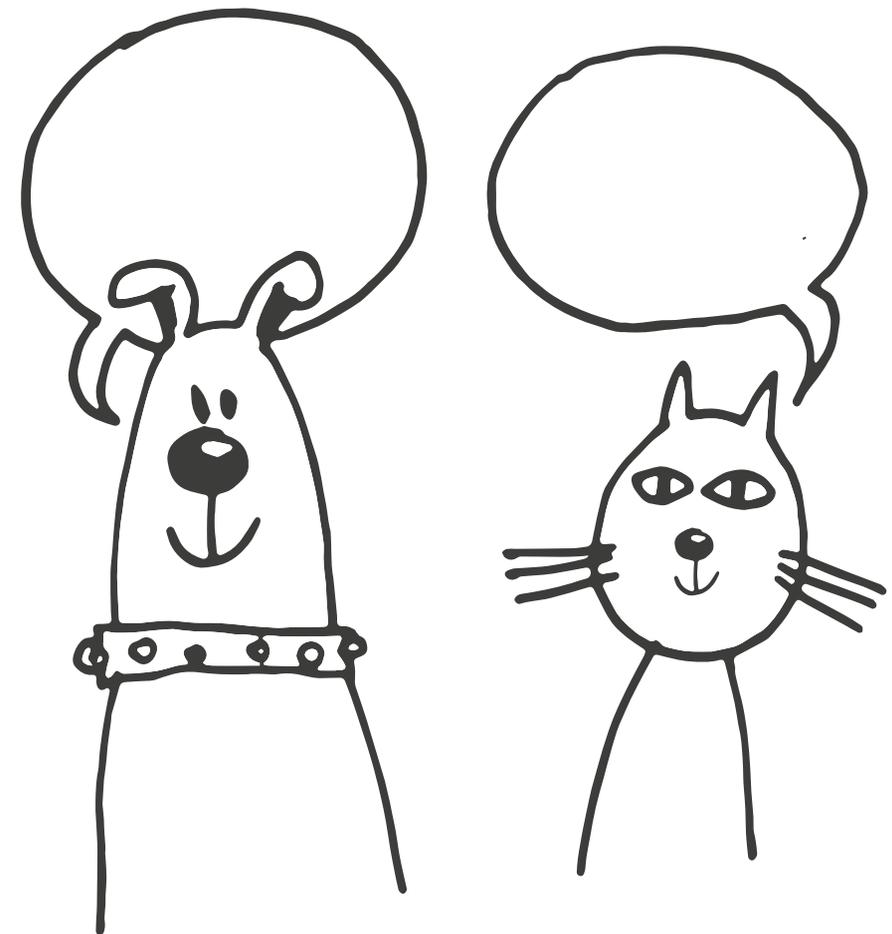

ISBN: 978-83-7781-164-1

© Copyright by Фонд „Кохая Польшу”

Варшава 2022

Всі права захищені

– MAJA KRÄMER & KAROLINA LAUBE KRÄMER –

ДОРОГІ БАТЬКИ, БАБУСИ ТА ДІДУСИ, СУСІДИ, ВЧИТЕЛІ, ОПІКУНИ!

Ви тримаєте у Ваших руках збірку універсальних матеріалів: «Теми для розмов з дітьми». Запропонуйте їх своїм підопічним. Спонукайте їх до спільного цікавого й творчого проведення часу зі своїми ровесниками з-за кордону.

Пропозиція

Не маючи вибору, не з нашої вини, ми всі опинилися в ситуації, в якій мусимо собі дати раду. Сподіваємося, що наш світ дуже швидко повернеться до нормального життя, що ми знову будемо жити спокійно, нормально. Не відчуваючи загрози, без страху, страждань і сліз. Треба перечекати цей складний період. Легше пробудити в собі надію, коли ви не самотні, діючи, а не будучи пасивним, займаючись творчою діяльністю, що надає сенс життю. Давайте спільно використаємо обставини та час, щоб:

- представити один одному свою країну, культуру та звичаї;
- поділитися досвідом, емоціями;
- краще пізнати і зрозуміти один одного;
- хоча б на хвилину відкинути думки про сумну реальність і посміхнутися, хоча б на хвилину;
- почати вивчати мову сусідів;
- можливо встановляться взаємини, що переростуть у довготривалу дружбу.

Розмовляючи, діючи, роблячи щось спільно, легше зберегти ілюзію нормальності, хоча ситуація не є нормальною.

Про „Теми для розмов з дітьми”

Всіх нас приголомшила ситуація. Ми знали, що повинні реагувати швидко та конструктивно. Готуючи цей матеріал, ми використали книгу „Неочевидна Польська Складанка”, що запрошує до розмов про Польщу між різними областями і незалежно від поколінь. „Складанку” написано для дітей та підлітків, а також їхніх опікунів, які проживають у Польщі. Саме тому в ній посилення на польську реальність: мову, культуру, традиції та географію. Тепер ми використовуємо цю публікацію, щоб поговорити з вами. Вона про Польщу, тому може допомогти нашим гостям почуватися впевненіше. Найважливіша її мета - пізнати один одного.

Діємо так швидко, як тільки це можливо, немає часу на те, щоб створювати все з нуля. Пам’ятайте:

- тексти написано з орієнтацією на польського читача;
- ми їх не змінювали (хоча є винятки);
- кожен текст перекладено українською мовою професійними перекладачами;

- ми представляємо ідентичні матеріали для ілюстрацій: польською і українською мовами;
- до кожної теми додано спеціальну рамку з пропозиціями перших кроків для спільних розмовах – це натхнення та ідеї для спільної активності.

Щоб якомога швидше надати вам готовий матеріал, ми розділили його на частини - наступні теми будемо викладати послідовно.

Про що розмовляти?

Незалежно від обставин, доба має 24 години. Як проводити час під одним дахом? Що робити? Ключ – розмова, під час розмови час летить швидко. Варто розмовляти, щоб було приємно та, щоб хоча б на хвилинку, відволекти думки від понурої, трагічної реальності.

З чого почати? У стресовій ситуації складно придумати тему, навіть таку, яка б здавалася очевидною. Тож, ми пропонуємо підводки до розмов, починаємо з них. Теми – це лише початок. Ваші подальші дискусії та діяльність можуть йти в будь-якому напрямку, відповідно до вашої волі, бажань і зацікавлень.

Про що говорити? Обидві наші країни є темою. Нас більше об’єднує, ніж розділяє, хоча раніше ми цього не усвідомлювали. Ба, ми навіть не думали про нашу близькість. Після розмов виявиться, з обох точок зору, що у нас так само, як і у вас, тільки трохи інакше. Насправді, без винятку, немає теми, яка б нас не об’єднувала.

Тем для розмов буде багато.

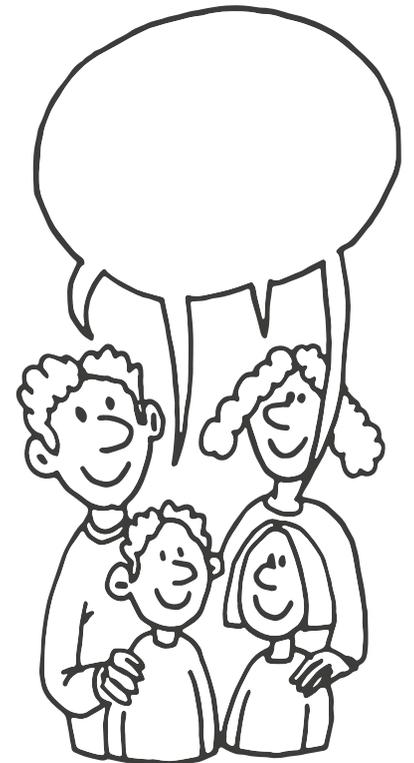
Як користуватися матеріалами?

Запропоновані теми стосуються повсякденного життя, універсальних переживань, їх можна обговорювати на будь-якому рівні: від наймолодших до найстарших, незалежно від поколінь. Матеріали розраховані на дітей, хоча буде приємно, коли до розмови долучаться батьки (за бажанням дітей).

Ви обираєте тему, розмовляєте, дієте.

Ви можете використовувати матеріали на електронних пристроях або роздрукувати їх. «Теми для розмов з дітьми» підготовлено в найпростішому, чорно-білому графічному варіанті. Аркуш формату А4 можна легко роздрукувати навіть на найзвичайнішому принтері.

**Тримаємо кулачки за всіх вас!
Союз польських митрополій
та Фонд „Я люблю Польщу”.**

ЛЕЛЕКИ

ЛЕЛЕКИ В АФРИЦІ КАЖУТЬ, ЩО В ПОЛЬЩІ НАЙКРАЩЕ

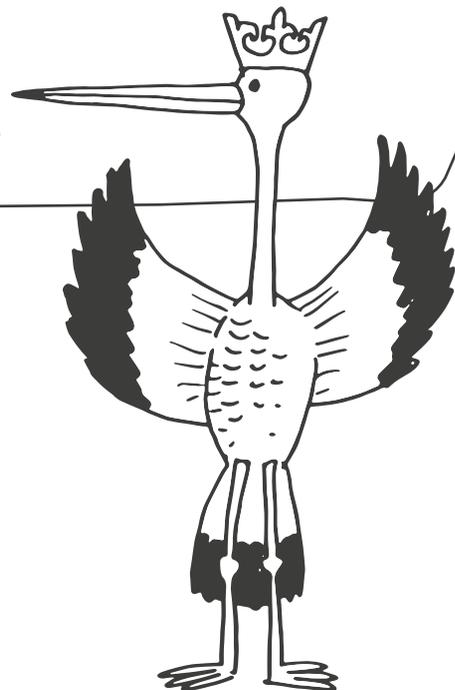
І щовесни повертаються сюди, долаючи тисячі кілометрів. Найбільше їм подобаються господарствана сході та півночі Польщі. У найпопулярнішому «лелечому селі» Живково є понад 50 гнізд і за ними можна спостерігати через Інтернет. Колись усі вірили, що лелеки приносять дітей. Ви вже знаєте, що це не так? Можливо, все ж у цьому є зернятко правди, адже існує повір'я, що коли лелека обирає собі господарство, то це приносить йому щастя. Напевно всім подобається дивитися на лелек. Навесні ми чекаємо на їх повернення, влітку стежимо за їхніми польотами, гордимися прогулянками по лузі, вболіваємо за перші помаху крил молодих птахів і родини лелек, коли вони відлітають у теплі країни. Без лелек було б нудно. Добре, що вони настільки прив'язані до польського села і завжди сюди повертаються.

ПЕРШИЙ КРОК

Перевірте маршрут лелек, що летять з Африки.

Дорогою до Польщі та назад вони пролітають над територією України. Прослідкуйте, як пролягають їхні маршрути над місцем вашого проживання. Зауважте, що лелеки, так само як інші перелітні птахи, не знають кордонів – птахи спільні, наші.

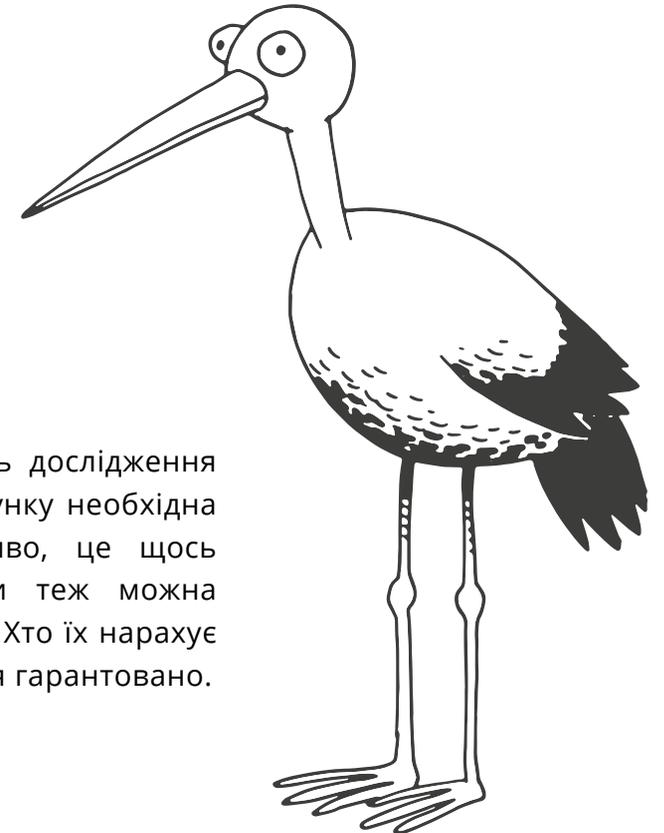
ПРАВДА ЧИ НЕПРАВДА

кожен другий лелека у світі походить з Східної Європи	так ☐	ні ☐
лелеки найбільше люблять жаб	так ☐	ні ☐
лелеки приносять дітей	так ☐	ні ☐
лелеки прилітають до нас на літо	так ☐	ні ☐
лелеки живуть у дуплах дерев	так ☐	ні ☐
лелеки видають звуки «кле, кле»	так ☐	ні ☐
лелеки віщують наближення весни	так ☐	ні ☐
лелеки мають чорні дзьоби й ноги	так ☐	ні ☐
лелеки чудово орієнтуються у просторі	так ☐	ні ☐
лелеки вміють плавати	так ☐	ні ☐

УВАГА

Чи знаєш, що вчені проводять дослідження чисельності лелек? Для підрахунку необхідна співпраця волонтерів. Можливо, це щось для тебе? Але любительськи теж можна побавитися у рахування лелек. Хто їх нарахує найбільше за весь сезон? Щастя гарантовано.

ІЛЮСТРАЦІЇ КНИЖОК ДЛЯ ДІТЕЙ

ПОЛЬСЬКІ ІЛЮСТРАТОРИ ДИТЯЧИХ КНИГ МАЮТЬ СВІТОВУ СЛАВУ

Польські ілюстратори отримують престижні нагороди на найважливіших міжнародних книжкових ярмарках для дітей, які щороку проходять у Болонії. Не без причини. Їхні роботи просто прекрасні. Вони відкривають світ, оживляють уяву та запрошують у країну магії. Творіння польських ілюстраторів цінують видавці та читачі, їх люблять адресати - діти. Польська школа ілюстрацій для дітей має давні традиції. Ян Марцін Шанцер, Юзеф Вільконь, Януш Грабінський, Богдан Бутенко – класики. Сьогодні їх наслідують молоді митці – Катажина Богуцька, Маріанна Окляк, Ян Байтлік, Маріанна Штима, Агата Дудек, Оля Чешляк, Кароль Банах, Давід Рискі та багато інших. Від графічної якості книжок залежать смаки наймолодших у майбутньому, саме книжки з дитинства формують нашу вразливість на оточення та відчуття прекрасного. Ми можемо бути спокійними щодо наступних поколінь. Просто купуйте, дивіться і читайте – вибір справжніх творів мистецтва на полицях з книгами для дітей вражає (також в інтернет-книгарнях).

ПОГАНІЙ СМАК

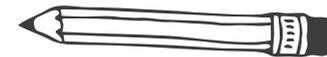
Остерігайтеся графічних монстриків. Їх багато. Оминайте їх якомога далі.

ПЕРШИЙ КРОК

Зробіть огляд вашої домашньої бібліотеки. Можливо, знайдуться книги, відомі кожному з вас? Порозмовляйте про те, які ілюстрації вам подобаються. Цікаво, чи ви маєте подібні смаки? Подумайте, які типи ілюстрацій вражають вас найбільше та розкривають вашу уяву. Можливо, ви зробите рейтинг найкращих?

ВСУПЕРЕЧ ПРАВИЛАМ

Кажуть, що смаки не обговорюються. Всупереч цій приказці, запросіть батьків, бабусь і дідусів, колег та обговоріть свої вподобання. Які книги ви любите? Які малюнки вам подобаються, а які ні? У вас є улюблені графічні дизайнери? Улюблені техніки ілюстрації? Чи бачите ви відмінності між старими картинами (з дитинства ваших батьків, бабусь і дідусів) та сучасними? Що змінилося? Чому ілюстрація така важлива?

Створіть сімейний список улюблених ілюстраторів усіх часів.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____

ЦЕ ТРЕБА МАТИ

Видатну роботу створили Александра та Даніель Мізелінські – графіки та автори книг.

Їх «Карти» (видавництво „Дві сестри”) опубліковано мільйонними накладками в багатьох країнах світу. Ви дійсно повинні мати цю чудову – за форматом і формою – книгу. Від неї неможливо відірвати очей.

Отримай її та пізнавай світ, отримуй задоволення від перегляду. Розвивайся та хай твої очі радіють.

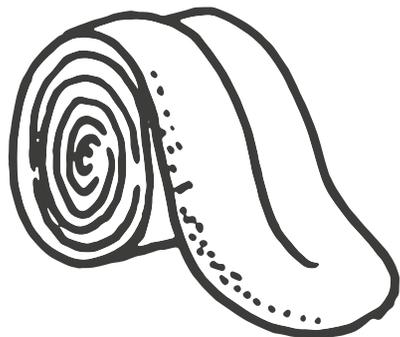
ПОЛЬСЬКА МОВА

МОВНІ ВИКРУТАСИ. ПОЛЬСЬКА МОВА НЕЛЕГКА

І нехай інші народи знають, що поляки не гуси і свою мову мають. Ми маємо свою мову. Це знав ще Миколай Рей. І вона є. Польська мова. *Żółć* [жұлч, пер. Жовч]. *Łódź* [Луджь, пер. Лодзь]. *Chrząszcz* [Хшонщ, пер. Жук], який жужжить в очереті. *Szczurczyki* [щипчики, пер. щипці]. У фільмі Бженчишикевич, а на спортивних аренах – зірки Блащиковський і Влощовська. Різні слова, різні мовні пастки, єдині такі букви і звуки. Білшість іноземців не може їх вимовити. Польська мова, для нас природна, висмоктана з молоком матері, милозвучна, вважається однією з найскладніших мов у світі. Її складність пов'язана з множинністю приголосних і малою кількістю голосних у звуковому діапазоні, що призводить до переважання приголосних у кожному слові. Крім того, маємо багато шиплячих приголосних (Як може це вимовити іноземець? Змилуйтесь!): s, z, c, dz, sz, ź, cz, dź, ś, ź, ć, j [с, з, ц, дз, ш, ж, ч, дж, шь, жь, чь, й]— аж 12! Якщо додати носові голосні ę і ą [eu, ou], які ми маємо як єдині слов'яни, то язик можуть ламати не тільки іноземці. Польська мова має безліч відтінків значень слів і граматичних форм. Вона може бути гарна і багата, або бридка і вбога – все залежить від того, хто і як нею користується.

МОВНА СПІЛЬНОТА

Рідну мову ніхто не обирає – людина народжується і слово за словом опановує мову свого оточення. Вона пізнає світ і культуру, читає перші слова, складає речення – і так мова створює спільноту. Польська мова – наша перша мова, але ми також вивчаємо інші, а інші вивчають польську. Ви знаєте когось, хто вивчив польську мову, бо хотів? Це зворушливо, правда ж? Вслухайся, цінуй, помічай оригінальні поєднання, кальки з її /його рідної мови. Допмагай, підтримуй, але ніколи не осоромлюй тих, хто робить помилки.

ПРИДУМАЙ НАЙ...

Найдовше слово

Слово з найбільшою кількістю приголосних

Найбільш шипляче слово

Слово з найбільшою кількістю польських літер (тільки наших), тобто найбільш польське слово

На які букви не починаються польські слова

Намилозвучніші слова

Найулюбленіше слово

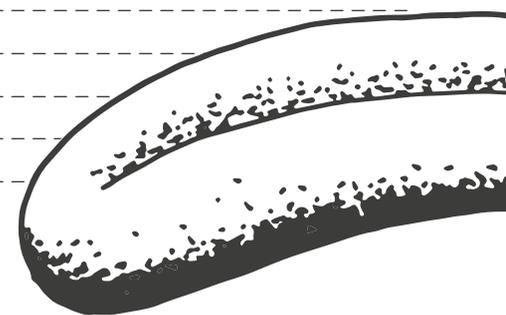
Найважче для вимови речення

Запиши якомога більше важких слів. Коли зустрінеш іноземця, проведи для неї/нього іспит з польських мовних викрутасів

ПЕРШИЙ КРОК

Як ви вважаєте, чи наші мови схожі? Чи ви розумієте один одного? Вивчіть літери обох алфавітів, потренуйтеся в написанні простих слів. Побавтеся з різними словами. Знайдіть ті, що звучать однаково на обох мовах, і ті, що є абсолютно різними. Ламайте язика, вимовляючи найважчі слова.

КУЛЬТОВІ ФІЛЬМИ

НАСТУПНІ ПОКОЛІННЯ МОЖУТЬ ДИВИТИ ЇХ БЕЗКІНЕЧНО

Є фільми, що забуваються, і фільми, що залишаються. У думках, у серці, у мові. Фільми, що глибоко і міцно проникають у нас і, задовольняючи суспільні потреби, стають культовими. Ми повертаємось до них. Вони з'єднують покоління, створюють мости порозуміння, цитати входять у нашу повсякденну мову. Якимось дивним, чарівним чином вони виростають у нас. Скільки є таких фільмів? Чи є один актуальний список? Чи можна заздалегідь передбачити, що цей культовий персонаж вас вразить? Ні. Кінцевий ефект – це сума складових: ідеї та сценарію, плюс акторська гра, тексти, образи, ставлення та потреби аудиторії. Трохи збігу обставин, енергії та історії. Приємно мати культові фільми у домашній кінотеці, навіть тій віртуальній. Кожне покоління додає своє.

ВИЗНАЧЕННЯ

Чим для тебе є культовий фільм?

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ПЕРШИЙ КРОК

Пошукайте в Інтернеті улюблені фільми, серіали – польські та українські. Ви можете переглянути їх повністю та/або окремі фрагменти. Розкажіть про що вони, можливо контексти не будуть очевидні. Спробуйте пояснити, чому ви вважаєте їх культовими.

СІМЕЙНИЙ СПИСОК

Кожне покоління має свої типи, власну пам'ять, контексти. Отримай від членів своєї сім'ї зізнання про їх фільмові уподобання. Чим більше поколінь включиться до співпраці, тим цікавіше буде.

Перегляньте спільно кандидатів у сімейний список. Буде цікаво не тільки те, які фільми ви виберете, а й які ви відкинете, які не витримають випробування часом. Це місце на те, щоб покоління відкрилися один одному і створили список фільмів, що відповідають культовому критерію та подобаються представникам різних поколінь.

ПРІЗВИЩА

ІСТОРІЯ РОДИНИ КОРОТКО

У нас різні прізвища. Шляхетні і селянські, довгі і короткі, польського звучання та іноземного походження. Бо ми – різнобарвна мозаїка культур. Є багато прізвищ, які походять від назв речей, професій, місцевостей, місць проживання, назв днів, місяців, тварин: Огірок, Коваль, Каліш, Загорний, Понеділок, Липень, Заєць. Найтипівіші польські прізвища мають закінчення -скі/ -ска, як наприклад: Малиновскі, Байковска. Прізвище несе в собі історію та енергетику роду, це загальне ім'я для всієї родини, воно успадковується дітьми від батьків. Прийнято, що жінки, виходячи заміж, беруть прізвище чоловіка. Проте багато хто вирішує зберегти обидва прізвища, наприклад Новак-Ковальська. Як правило, діти отримують прізвище батька, але можна їм надати два прізвища – матері і батька. Порівну. Прізвище – це ми. Раніше прізвище було достатньо, сьогодні вже ні – у кожного є свій номер PESEL, проте він статистично бездушний.

РОДИННЕ ДЕРЕВО

Чи ти знаєш походження свого прізвища? Пошукай інформацію про предків. Цікаво, до скількох попередніх поколінь ти повернешся? Скільки прізвищ членів вашої родини ти зможеш дізнатися? Ти будеш вже за крок від генеалогічного дерева своєї родини. Вивчення історії предків може бути дуже цікавим.

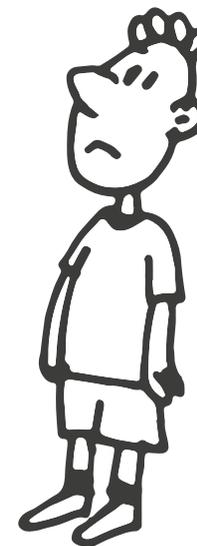

ПЕРШИЙ КРОК

Почніть зі своїх прізвищ. Проаналізуйте, чи вони мають якесь безпосереднє значення. Чи вони типові для вашої країни, а можливо прийшли з іншої культури? Спробуйте створити свої генеалогічні дерева. Розкажіть один одному про своїх близьких і дальніх родичів.

Найпопулярніші в Польщі (чоловічий варіант):

Новак	Козловскі
Ковальскі	Янковскі
Домбровскі	Войцеховскі
Левандовскі	Квятковскі
Войцек	Качмарек
Камінскі	Мазур
Ковальчик	Кравчик
Зелінскі	Пьотровскі
Шиманскі	Грабовскі
Возняк	Новаковскі

Поміркуйте, скільки людей з такими найпопулярнішими прізвищами в Польщі ви знаєте. Чи знають вони походження свого прізвища? Запитайте.

НОВЕ СЛОВО

Найбільше серед нас Новаківю Вони є нащадками людей, які звідкись прийшли, приєдналися до нового середовища, стали «новачками», новими членами спільноти. Можливо, варто подумати так само про людей, які прибули до нас зі світу, живуть серед нас - вони є сучасними «новаками». Приїжджі повинні відчувати себе комфортно з нами, і називати їх «біженцями» може бути стигматизацією. Ініціатива нового слова вийшла від Яни Шостак, білоруски з польським корінням.

Як вам це подобається? Професор Ян Міюдек «ЗА».

ГРАФОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ

Це місце для вашого підпису - справжній, повний, як у нотаріуса - ім'я та прізвище. Попросіть інших членів сім'ї поставити автографи поруч з вашим. Як сувенір. Ви сім'я, тож ви можете дослідити схожість і відмінність у вашому почерку та підписах. Завжди пам'ятайте про традицію представлятися та писати – ім'я завжди стоїть на першому місці, а не навпаки. Так правильно і польською мовою.

(місце для вашого підпису)

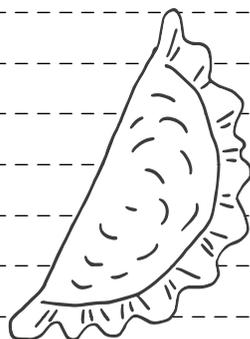
ПЕРОГІ

НАША НАЦІОНАЛЬНА ОСОБЛИВІСТЬ?

Ми маємо таке переконання, але чи воно дійсно обґрунтоване? Ми пишаємося перогами і вважаємо їх своєю особливістю. Проте який вони мають стосунок до китайських вареників вонтон, італійських равіолі чи тортеліні, або українських вареників? Ми живемо в кулінарному казані. Польська кухня черпає з багатьох культур, бо протягом століть через наші землі проходили війська багатьох національностей. Кожне з них залишило свою спадщину, у тому числі кулінарну. Фактом також є те, що в різних куточках земної кулі з подібних, доступних складників, незалежно один від одного, створювалися схожі рецепти страв. Ніхто не має патенту на вареники, а наші традиційні домашні вареники дійсно дуже смачні. З ними пов'язана легенда про чудотворні молитви святого Яцека, який годував бідних варениками.

РЕЦЕПТ

Начинка може бути різною. Успіх вареників криється у тісті. Ти маєш свій перевірений рецепт? Знайди та збережи [ТУТ](#) рецепт найсмачнішого тіста у світі.

ПЕРШИЙ КРОК

Зробіть вечір вареників. Кожен пропонує свої улюблені, а ви організуйте вареникову вечірку для своїх близьких. Знайдіть рецепти, підберіть необхідні інгредієнти. Замісіть тісто, зліпіть вареники, зваріть їх і застілля готове. Можна зробити голосування: які були найсмачніші? (Можу закластися, що не буде переможця :)

ДОДАЙ ДО УЛЮБЛЕНИХ

Ваші улюблені вареники (поставте їм від 1 до 6 зірочок):

З картоплею та білим сиром ☆☆☆☆☆☆

Ліниві вареники ☆☆☆☆☆☆

З капустою та грибами ☆☆☆☆☆☆

З капустою і м'ясом ☆☆☆☆☆☆

Зі шпинатом ☆☆☆☆☆☆

З сочевицею ☆☆☆☆☆☆

З м'ясом ☆☆☆☆☆☆

З фруктами, якими?

----- ☆☆☆☆☆☆

----- ☆☆☆☆☆☆

----- ☆☆☆☆☆☆

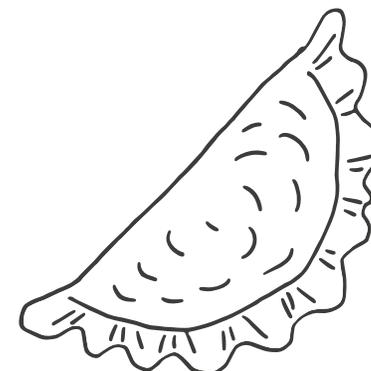
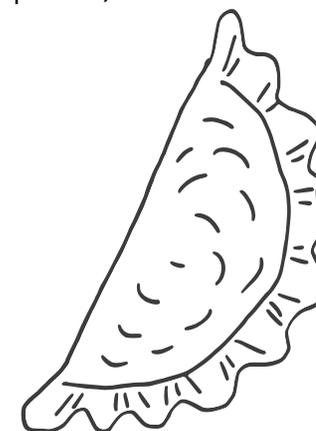
Інші, які?

----- ☆☆☆☆☆☆

----- ☆☆☆☆☆☆

----- ☆☆☆☆☆☆

----- ☆☆☆☆☆☆

Подумайте, чи віддаєте ви перевагу класичним вареникам чи експериментальним. Солодкі, чи може, солоні? Без нічого, чи з додатками (масло, шкварки, сметана, що любиш).

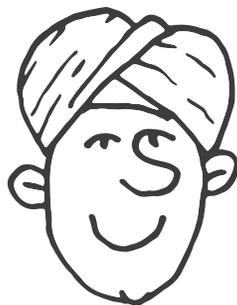
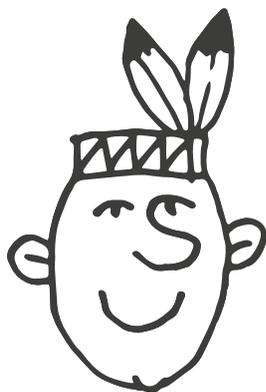
ПРИСЛІВ'Я

НАРОДНА МУДРІСТЬ, ЯК ГОВОРИТЬ ПРИСЛІВ'Я

Прислів'я, приказки, повір'я, цитати, сентеції (вислови повчального характеру) - постійний елемент звичаїв і культури кожного народу, вони становлять мову повсякденного спілкування. У кожному з них криється «щось» — народна мудрість. Їх створили у різні часи, вони мають різне походження, захоплює те, що всі вони, передаючись з покоління в покоління, актуальні донині (ну хіба знайдеш виняток). Простими словами і в лаконічній формі – в переносному значенні кажуть «як є». Ми відчуваємо та розуміємо їх значення інтуїтивно, використовуємо їх, щоб влучно висловитися, підбадьорити один одного та пояснити явища світу. Є одне пояснення феномену універсальної передачі прислів'їв – людська природа. Це ми, наша поведінка, постава, мотивація, незалежно від часів, в яких ми живемо, географічної широти, соціального статусу - однакові. Тому що ми люди.

ТИПІЗАЦІЯ 1-2-3

Вибери улюблені прислів'я, найактуальніші, на твою думку. Нагороди їх медалями, в залежності від місця, яке посядуть.

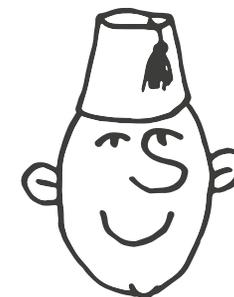
ПЕРШИЙ КРОК

Підготуйте огляд відомих і улюблених народних прислів'їв, що вважаються традиційними у ваших країнах. Цікаво, чи частина з них будуть спільні/ подібні? Пошукайте в пам'яті, пригадайте якісь моменти і розкажіть один одному про конкретні ситуації, які відповідають змісту народних мудростей.

НАШІ-ЗАРУБІЖНІ

Ми найкраще знаємо польські прислів'я, або ті, які походять з нашої культури. Варто також сягнути мудрості китайського, єврейського, арабського та африканського світів. Скрізь ми можемо знайти характерні елементи, що стосуються людської природи.

Знайдіть прислів'я інших національностей. Ви бачите різницю? Чи вони так само влучно описують світ?

ГОРОБЦІ ТА ГОЛУБИ

ОДВІЧНІ ТОВАРИШІ МІСЬКОГО ЖИТТЯ

Міста без горобців і голубів були б сумнішими і не такими дзвінкими. Ці птахи додають площам, паркам і скверам гомону та чарівності, оживляють їх. Найвідоміші з них, які оселилися поряд з Суконними рядами у Кракові, увічнені в багатьох фільмах. Різне ставлення до цих птахів – справа фактів, доброго або поганого піару. Деякі люди не люблять голубів, тому що вони бруднять, але вони красиво воркують і заслуговують на симпатію. Горобці, мабуть, тішать усіх, у них багато чарівності та радості, а стрибки на двох ніжках виглядають досить дотепно. Горобці та голуби співіснують у гармонії. Великі й маленькі. Пір'їнка до пір'їнки. Обидва види чудово пристосувалися до міського життя. Горобці займають закутки жолобів і стін, голуби - горища, лоджії, ніші, а їхніми природними притулками є парки, дачні ділянки, сквери та кладовища.

НА ДОПОМОГУ СЛАБШИМ

Нині у Варшаві гніздиться аж 170 видів птахів. Популярними стали шпаки, галки, синиці, качки та стрижі. Вони призвичаїлися до міського життя, проживання та харчування.

Подумай, що ти можеш зробити сам/сама, або з іншими, щоб покращити життя птахів у містах.

1
2
3
4
5

ПЕРШИЙ КРОК

Вирушіть на прогулянку по околицях або у дальню подорож. Поспостерігайте за птахами. Спираючись на свої спостереження, на свою пам'ять, з'ясуйте, чи живуть у ваших країнах такі самі птахи. Поділіться враженнями. Відтепер ви можете разом доглядати за птахами та організувати для них місця для водопою.

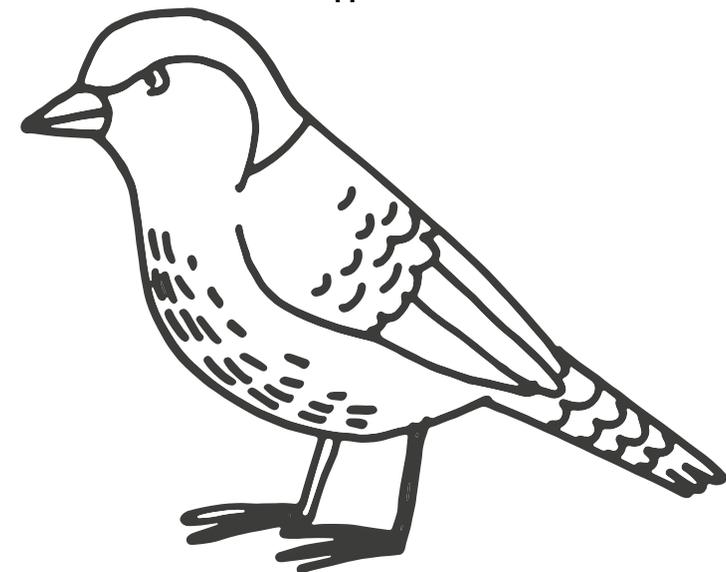
ЗАКЛИК

Це важливо. Передай цю орнітологічну мудрість всім кому зможеш. Чим більше поінформуєш, тим краще.

Коли немає дуже сильних морозів, коли земля не вкрита товстим шаром снігу - не годуйте птахів! Даючи їм їжу, ми робимо їх ледачими. Вони звикають до легкої здобичі та їм буде складніше вижити без нашої підтримки. Птахи прогують себе без нас. Довіримося їхнім інстинктам.

І ще одна річ:

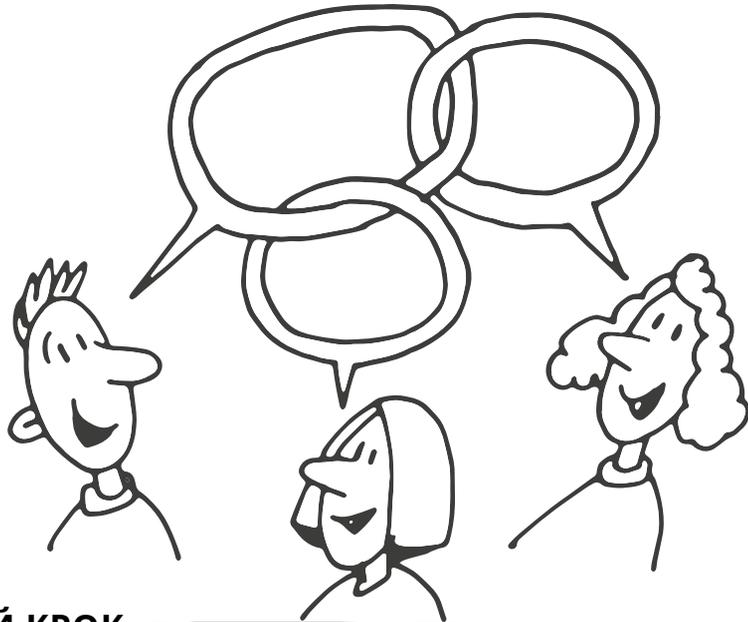
Ні в якому випадку не можна давати птахам шкідливу для них їжу. У списку заборонених, зокрема, солоні продукти, зі спеціями, зіпсовані та плісняві. Вода - це інша справа. Чисту і свіжу воду ми завжди та всюди можемо виставити птахам у мисочці. Вони будуть вдячні.

ВВІЧЛИВІ СЛОВА

БУДЬ ЛАСКА. ДЯКУЮ. ВИБАЧТЕ

Чарівні слова можуть творити чудеса. Приємно, коли приємно. Це набагато краще, ніж коли неприємно. Хтось не згодний? Іноземці, які приїжджають у Польщу, помічають, що польська вулиця сумна. Тобто люди сумні, егоцентричні, замкнені до інших та не дуже привітні. Це, звісно, стереотип, але, враховуючи всі застереження щодо такої узагальнюючої думки, важко не погодитися. Ми швидше за все здивовані, коли зустрічаємо доброту, ніж вважаємо це нормою. Ми підозріло дивимося на того, хто йде вулицею і посміхається. Про що йдеться? Він щось хоче? Може божевільний? Наші емоції та реакції на оточення схожі на ланцюжок. Доброзичливість заразлива, так само як і злоба. У нас є вибір. Дослідження показують, що привітні, доброзичливі люди живуть довше. Якщо магічні слова можна використовувати як ключ до успіху, давайте вживати їх. Доброта нічого не коштує. Дякую. Будь ласка. :)

ПЕРШИЙ КРОК

Складіть разом контрольний список красивих жестів/слів / поведінки. Підготуйте двомовний плакат, що буде нагадувати про те, як багато є способів, щоб зробити приємно.

ПОЛЬОВА ВПРАВА

Ідеш вулицею, стоїш у черзі до каси, чекаєш автобуса. Привід для посмішки не потрібний.

Посміхнися комусь без причини. Скажи щось приємне комусь, кого ти знаєш, або не знаєш. Яка різниця? Запитай згоди та обійми. Спостерігай. Люди відкриються. Посміхнуться. І вже буде приємніше. Спробуй. Можливо це спрацює.

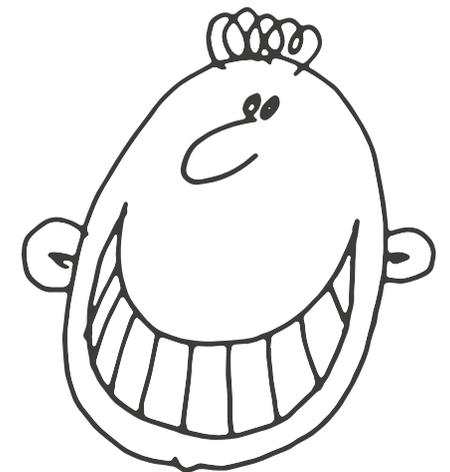
ТЕХНІЧНА ВПРАВА

Наш мозок реагує на сигнали, він діє за схемою, тому ним можна позитивно маніпулювати. Коли ми посміхаємося, куточки уст піднімаються вгору.

Не маєш настрою, щоб посміхатися? Візьми олівець або соломинку. Поклади горизонтально у рот. Кутики піднімуться і твій мозок «посміхнеться». Твій настрій покращиться. Спробуй перед дзеркалом.

НОВЕ ВІДКРИТТЯ

Можливо світ був би кращим, якби ми були добріші один до одного? Щодня. Кинь собі виклик – щодня, наприклад протягом тижня, я прокидаюся і посміхаюся всім навколо. Вдома, у ліфті, у трамваї, в школі. Побачиш, як буде приємно.

Привітання наймолодших гостей з України

Ласкаво просимо на гостинну землю Польщі. Добре, що ми можемо зустрітися, хоча за драматичних обставин. Війна не повинна бути частиною нашого життя, але вона стала. Ніхто з нас не хоче такого світу. Ми знаємо, що Ваші серця, думки, емоції там, в Україні. Ви були змушені покинути свої домівки, друзів, свою країну. Допомогати – наш людський обов'язок, але ми хочемо, щоб Ви знали, що ми допомагаємо Вам не почуття з обов'язку – ми допомагаємо, бо цього прагне наше серце. Ми з Вами і будемо з Вами. Ми пропонуємо допомогу, гостинність, розмови та підтримку. Ви можете розраховувати на нас.

U UNIA
METROPOLII
POLSKICH
IM. PAWŁA ADAMOWICZA

